

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 października 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 11 sierpnia 2015 r. odmówił A. M. ponownego ustalenia kapitału początkowego wskazując w uzasadnieniu, że zgodnie z art. 174 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS przeliczenie podstawy wymiaru z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu może nastąpić, jeżeli ubezpieczony uzyskał dochody w 20 lub więcej latach kalendarzowych. Ubezpieczona do dnia 31 grudnia 1998 r. uzyskała dochody tylko w 16 latach, a więc brak jest podstaw do ponownego przeliczenia podstawy wymiaru i zmiany wysokości kapitału początkowego.

/decyzja – k. 80 akt ZUS/

Ubezpieczona A. M. w dniu 27 listopada 2015 r. złożyła odwołanie od w/w decyzji i wskazała, że decyzja organu rentowego jest niezgodna ze stanem faktycznym. W uzasadnieniu wskazała, że prowadziła działalność gospodarczą od 1976 r. do 1991 r. wspólnie z matką K. B. (15 lat składkowych), zaś od 1991 r. do chwili obecnej prowadzi samodzielnie działalność gospodarczą (7 lat składkowych do 31 grudnia 1998 r.). Podała, że łącznie jej okres składkowy do końca 1998 r. wynosi 22 lata.

/odwołanie – k. 2/

Decyzją z dnia 23 listopada 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił ubezpieczonej A. M. ponownego ustalenia kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r., ponieważ brak zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego z tytułu współpracy z K. B., K., Ł. ul. (...) w okresie od 1 stycznia 1976 r. do 31 października 1980 r.

/decyzja – k. 100 akt ZUS/

Odwołanie od w/w decyzji złożyła ubezpieczona A. M. i wskazała, że działalność gospodarczą z matką prowadziła nieprzerwanie od 27 września 1976 r. do 11 maja 1991 r.

/odwołanie – k. 2 w aktach VIII U 114/16/

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/odpowiedź na odwołanie – k. 5 w aktach VIII U 114/16/

Postanowieniem z dnia 24 maja 2016 r. Sąd Okręgowy połączył sprawę o sygn. akt VIII U 114/16 ze sprawą VIII U 2998/15 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

/postanowienie – k. 9 w aktach VIII U 114/16/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona A. M. urodziła się (...)

/okoliczność bezsporna/

W dniu 14 lipca 2006 r. wnioskodawczyni złożyła wniosek o ustalenie kapitału początkowego.

/wniosek – k. 1 – 2/

Decyzją z dnia 23 czerwca 2009 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił wartość kapitału początkowego A. M.. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto wskaźnik wysokości podstawy

wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z faktycznego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z lat 1985 – 1987, 1991 – 1997 wyniósł 50,31%.

Do ustalenia wartości kapitału przyjęto:

- okresy składkowe w ilości: 12 lat, 5 miesięcy, 17 dni tj. 149 miesięcy,
- okresy nieskładkowe w ilości 5 lat, 8 miesięcy, 28 dni – po ograniczeniu do 1/3 uwzględnionych okresów składkowych: 4 lata, 1 miesiąc, 26 dni
- sprawowania opieki nad dzieckiem (dziećmi): 4 lata, 1 miesiąc, 29 dni.

Łączny okres nieskładkowy przyjęty do obliczenia kapitału początkowego wynosi: 8 lat, 2 miesiące, 29 dni, tj. 98 miesięcy.

Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku została wyliczona w następujący sposób:

$293,01 \text{ złotych} \times 79,06\% \text{ (współczynnik proporcjonalny)} = 231,65 \text{ złotych}$

$(149 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 614,23 \text{ złotych (podstawa wymiaru)} = 99,14 \text{ złotych}$

$(98 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 0,7\%) : 12 \times 614,23 \text{ złotych (podstawa wymiaru)}$

RAZEM = 365,92 złotych

$365,92 \text{ złotych} \times 209 \text{ miesięcy (średnie dalsze trwanie życia)} = 76 477,28 \text{ złotych (kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 roku)}$.

/decyzja – k. 47 - 48 akt ZUS, obliczenie wskaźnika - k. 49 – 50 akt ZUS/

Wnioskodawczyni w dniu 11 maja 2012 r. złożyła wniosek o ponowne ustalenie kapitału początkowego.

/wniosek – k. 53 akt ZUS/

Decyzją z dnia 21 maja 2012 r. ZUS I Oddział w Ł. odmówił wnioskodawczyni ponownego ustalenia kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r., z uwagi na brak nowych dowodów mających wpływ na jego wysokość.

/decyzja – k. 63 akt ZUS/

W dniu 18 maja 2015 r. Pani A. M. złożyła kolejny wniosek o przeliczenie kapitału początkowego zgodnie z obowiązującą od 1 maja 2015r. nowelizacją ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

/wniosek – k. 64 akt ZUS/

Prawomocną decyzją z dnia 17 czerwca 2015 r. organ rentowy ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego dla wnioskodawczyni przyjmując do jego obliczenia taką samą liczbę okresów składkowych i nieskładkowych jak dotychczas, natomiast z uwagi na zmianę przepisów od 1 października 2013 r. i od 1 maja 2015 r.) wskaźnik wysokości podstawy wymiaru obliczony z faktycznego okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym wyniósł 59,54 %, a wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniosła 85 347,24 złotych.

/decyzja – k. 72 akt ZUS, obliczenie wartości kapitału początkowego – k. 73, obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego – k. 74/

W dniu 11 sierpnia 2015 r. A. M. złożyła kolejny wniosek o ustalenie wysokości kapitału początkowego. Wniosła o obliczenie jego wysokości z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych.

/wniosek – k. 75 akt ZUS/

Zaskarżoną decyzją z dnia 5 października 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 11 sierpnia 2015 r. odmówił ubezpieczonej ponownego ustalenia kapitału początkowego wskazując w uzasadnieniu, że zgodnie z art. 174 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS przeliczenie podstawy wymiaru z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu może nastąpić, jeżeli ubezpieczony uzyskał dochody w 20 lub więcej latach kalendarzowych. Ubezpieczona do dnia 31 grudnia 1998 r. uzyskała dochody tylko w 16 latach, a więc brak jest podstaw do ponownego przeliczenia podstawy wymiaru i zmiany wysokości kapitału początkowego.

/decyzja – k. 80 akt ZUS/

Następnie decyzją z dnia 23 listopada 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił ubezpieczonej A. M. ponownego ustalenia kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r., z uwagi brak zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego z tytułu współpracy z K. B., K., Ł. ul. (...) w okresie od 1 stycznia 1976 r. do 31 października 1980 r.

/decyzja – k. 100 akt ZUS/

Matka wnioskodawczyni K. B. prowadziła działalność gospodarczą – krawiectwo konfekcyjne damskie ciężkie przy ul. (...) od 26 września 1966 r. do 31 maja 1991 r.

/decyzja – k. 9 akt ZUS/

Ubezpieczona w latach 1976 – 1991 pomagała matce przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Robiła zaopatrzenie w soboty. Bywała w zakładzie w ciągu dnia. Jednocześnie ubezpieczona studiowała na Politechnice na kierunku transport.

/zeznania świadka H. B. z dnia 22 czerwca 2016 r. – 00:08:40 – 00:10:13 – płyta CD – k. 11, zeznania świadka I. N. z dnia 22 czerwca 2016 r. – 00:10:13 – płyta CD – k. 11/

W okresie od 1 stycznia 1976 r. do 31 października 1980 r. wnioskodawczyni A. M. (wcześniej: B.) nie była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych z tytułu współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej przez K. K., ul. (...) w Ł..

/pismo ZUS – k. 97 akt ZUS/

Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego ubezpieczonej przyjęto:

- w 1985 r. – 185600,00 zł, wwpw 77,31%,
- w 1986 r. – 95000,00 zł, wwpw 78,85%,
- w 1987 r. – 168000,00 zł, wwpw 71,96%,
- w 1991 r. – 6642193,00 zł, wwpw 53,61%,
- w 1992 r. – 17614800,00 zł, wwpw 50,01%,
- w 1993 r. – 23979600,00 zł, wwpw 50,02%,
- w 1994 r. – 323780000,00 zł, wwpw 50,64%,
- w 1995 r. – 4637,43 zł, wwpw 55,00%,
- w 1996 r. – 5481,63 zł, wwpw 52,33%,

- w 1997 r. – 7093,86 zł, wwpw 55,67%.

/wyliczenia ZUS k. 74 akt ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach, a także zeznań świadków. Analiza zgromadzonych dowodów wskazuje, iż są one spójne i wzajemnie się uzupełniają i nie ma żadnych podstaw by kwestionować ich wiarygodność.

Sąd przeprowadzając postępowanie dowodowe przesłuchał świadków. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, co faktu, że widzieli ubezpieczoną w zakładzie krawieckim matki. Jednakże nie świadczy o tym, że ubezpieczona była w spornym okresie osobą współpracującą przy działalności gospodarczej. A jedynie świadczy o tym, że ubezpieczona jako córka pomagała matce w wolnym czasie w prowadzeniu działalności gospodarczej.

Fakt podlegania ubezpieczeniom z tytułu współpracy przy działalności gospodarczej potwierdza zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych i potwierdzenie opłacenia składek a z informacji ZUS wynika, że wnioskodawczyni w spornym okresie tj. od 1 stycznia 1976 r. do 31 października 1980 r. nie była zgłoszona do ubezpieczeń jako osoba współpracująca. Ubezpieczona oprócz zeznań świadków nie przedstawiła żadnych dowodów potwierdzających fakt współpracy przy działalności gospodarczej matki jak chociażby: druku zgłoszenia do ubezpieczeń czy potwierdzenia opłacenia składek za sporny okres.

Sąd Okręgowy ocenił i zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczyni jest niezasadne i skutkuje oddaleniem odwołania.

Zgodnie z treścią art. 174 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, Nr 1440, z późn. zm.), kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Natomiast zgodnie z ust. 2 tego przepisu przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust. 3 w/w przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Według ust. 3b w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października 2013 roku (w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 21 czerwca 2013 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesięcy tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.

W myśl art. 174 ust. 9a staż ubezpieczeniowy i wymagany staż określa się w dniach jeżeli jest to dla ubezpieczonego korzystniejsze.

W myśl art. 174 ust. 2a (obowiązuje od 1 maja 2015 r.) w/w ustawy przy ustalaniu kapitału początkowego do okresów, o których mowa w art. 7 pkt 5 (m.in. okresy urlopu wychowawczego stosuje się art. 53 ust. 1 pkt 2.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 w/w ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

W niniejszej sprawie wnioskodawczyni kwestionowała wyliczenie kapitału początkowego i w wniosła w niniejszym postępowaniu o uwzględnienie przy wyliczaniu kapitału początkowego okresu współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej matki w latach 1976 – 1980.

Jednakże z ustaleń Sądu wynika, że w okresie od 1 stycznia 1976 r. do 31 października 1980 r. ubezpieczona nie była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych z tytułu współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej matki.

Dlatego też ZUS przy ustalaniu kapitału początkowego słusznie nie uwzględnił w/w okresu

Ubezpieczona zaś w niniejszym postępowaniu nie wykazała by była zgłoszona do ubezpieczeń i by były opłacone składki za w/w sporny okres.

Wskazać należy, że stosownie do art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W postępowaniu sądowym ubezpieczony może korzystać z wszelkich środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty, w szczególności z dowodów dokumentów oraz z przesłuchania świadków (zob. wyrok SN z 25.07.1997 r., II UKN 186/97, OSNP 11/1998, poz. 342).

Nie jest możliwe ustalenie wysokości kapitału początkowego wyłącznie na podstawie twierdzeń wnioskodawcy. Twierdzenia te muszą być udowodnione. Wskazać należy, iż nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Stanowisko takie zawarł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996r. sygn. akt I CKU 45/96 (opubl. OSNC z 1997r., z.6-7, poz.76). Podobnie, w wyroku z 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662, Sąd Najwyższy stwierdził nawet, że od 1 lipca 1996 r. nastąpiło zniesienie zasady odpowiedzialności sądu za wynik postępowania dowodowego, także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

A zatem żądanie ubezpieczonej w zakresie ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego nie może zostać uwzględnione. Wnioskodawczyni nie udowodniła bowiem, że w spornych latach została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i opłacono za te lata składki.

Na marginesie należy jedynie wskazać, że w sytuacji gdy ubezpieczona znajdzie jakiegokolwiek dowody np. w postaci zgłoszenia do ubezpieczeń, dokumentów potwierdzających uiszczenie składek na ubezpieczenia społeczne w spornym okresie może ponownie złożyć wniosek o ustalenie kapitału początkowego.

Sąd Okręgowy mając powyższe okoliczności na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., zaskarżone decyzje uznał za prawidłowe, w związku z czym oddalił odwołania w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawczyni.